

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/178/2018
Identifikačné číslo spisu:	5312202075
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Branislav Král
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5312202075.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Oľgy Trnkovej a členov senátu JUDr. Ladislava Górásza a JUDr. Branislava Krála, v spore žalobcov 1/ F. O., nar. XX. XX. XXXX, bývajúcemu v Q. B. XXX, prechodne bývajúcemu v X., X. XX, Č. J., 2/ F. O., nar. XX. XX. XXXX, bývajúcemu v Q. B. XXX, prechodne bývajúcemu v X., X. XX, Č. J., 3/ X. O., nar. XX. XX. XXXX, bývajúcej v Q. B. XXX, prechodne bývajúcej v X., X. XX, Č. J., 4/ F. O., nar. XX. XX. XXXX, bývajúcej v Q. B. XXX, prechodne bývajúcej v X., X. XX, Č. J., žalobcovia 1/ až 4/ právne zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s. r. o., so sídlom v Čadci, Potočná 2835/1 A, IČO: 36 866 849, proti žalovaným 1/ DUPOS dražobná, spol. s r. o., so sídlom v Trnave, Tamaškovičova 17/2742, IČO: 36 233 935, zastúpenému advokátom Mgr. Ivanom Petkovom, s miestom výkonu činnosti v Bratislave, Na vřšku 12, 2/ Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom v Bratislave, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s. r. o., so sídlom v Košiciach - mestská časť Staré Mesto, Bočná 10, IČO: 36 863 017, 3/ F. Q., rod. F., nar. XX. XX. XXXX, bývajúcej v Q. B. XXX, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 8C/23/2012, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 13. júna 2017 sp. zn. 11Co/373/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaného 1/ o d m i e t a.

Dovolanie žalovaného 2/ z a m i e t a.

Žalobcom 1/ až 4/ priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným 1/, 2/ v celom rozsahu spoločne a nerozdielne.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. júna 2016, č. k. 8C 23/2012-215 určil neplatnosť dražby nehnuteľností: parcely č. 2176/3 - záhrada o výmere 136 m², parcely č. 2177 - zastavané plochy a nádvorie o výmere 106 m², parcely č. 2178/2 - zastavané plochy a nádvorie

o výmere 221 m², parcely č. 2178/3 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 67 m² a rodinného domu súpisné číslo 271, postaveného na parcele č. 2177, zapísaných na LV č. XXXX, kat. územie Q. B., obec Q. B., okres Č. (ďalej len „nehnuteľnosti“), konanej dňa 8. februára 2012 dražobníkom - obchodnou spoločnosťou DUPOS dražobná, spol. s r. o., so sídlom Tamaškovičova 17/2742, Trnava, IČO: 36 233 935 (žalovaným 1/), registrovanej pod číslom dražby DU-POZ DD 145a/2011. Žalovaným 1/, 2/ a 3/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom 1/ až 4/ rade trovy konania vo výške 99,50 eur titulom súdneho poplatku za žalobu a vo výške 858,24 eur titulom trov právneho zastúpenia. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalované nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom dražby, tvorili záloh, ktorý zabezpečoval splatenie úveru vo výške 490.000 Sk poskytnutý žalovaným 2/ žalobcovi 1/ na základe uzavretej zmluvy o splátkovom úvere č. 0312765766 z 25. júna 2006. Okresný súd v Pířerově rozsudkom č. k. 0Nc 37/2006-19 z 27. júla 2006 schválil za maloletých žalobcov 2/ až 4/ zmluvu o zriadení záložného práva k týmto nehnuteľnostiam v prospech žalovaného 2/ a mandátnu zmluvu uzatvorenú medzi žalovaným 2/ a maloletými žalobcami 2/ až 4/. Samotná Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátna zmluva medzi žalovaným 2/ a žalobcom 1/, ako aj žalobcami 2/ až 4/ (zastúpenými ich opatrovníkom ustanoveným uznesením Okresného súdu v Pířerově) boli uzavreté dňa 21. augusta 2006. Žalobcovia namietali neplatnosť dražby z dôvodu, že v rámci nej im neboli písomnosti doručované na adresu, na ktorej sa zdržiavajú. Nemali preto o konaní dobrovoľnej dražby vedomosť. Nebol im doručený znalecký posudok, nemohli sa zúčastniť ani znaleckej ohliadky, ani ohliadky záujemcov o dražbu, nemali vedomosť ani o konaní riadnej dražby ako aj o jej priebehu a dôvodoch neúspešného skončenia. Súd prvej inštancie zistil, že prvá dražba žalovaných nehnuteľností nebola úspešná (nedošlo k udeleniu príklepu), a musela sa opakovať. V tejto súvislosti zároveň vyslovil názor, že dražba, bez ohľadu, či bola skončená úspešne na prvýkrát, alebo sa opakovala, je jednou dražbou tvoriacou jeden celok. Dražbu v danom prípade žalovanými označovanú ako „predchádzajúcu“ a „opakovanú“ nemožno oddeliť a posudzovať úplne samostatne. Ak by bola prvá dražba úspešná, druhá by sa nekonala. Dražbu preto treba posudzovať ako jeden celok a je potrebné ju hodnotiť komplexne. Z týchto dôvodov sa súd prvej inštancie zaoberal všetkými namietanými dôvodmi neplatnosti týkajúcimi sa celého procesu dražby, teda tak procesu predchádzajúceho, ako i opakovaného. I samotné číslo dražby uvádzané dražobníkom na písomnostiach týkajúcich sa dražby, bolo v oboch prípadoch (tak pôvodnej ako i opakovanej dražby) rovnaké „DU-POS DD 145/2011“ (pri opakovaní dražby doplnené o písm. a): „DU-POS DD 145a/2011“). Súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že dražba ako celok je neplatná, z dôvodu porušenia zákona č. 527/2002 Z. z. v časti ustanovení, týkajúcich sa doručovania zásielok v procese dražby. Uviedol, že v priebehu dražby žalovaný 1/ doručoval písomnosti žalobcom 1/ až 4/ na adresu evidovanú v registri obyvateľov: Q. B. XXX. Na adresu ich súčasného pobytu X. XX, Č. J. im žalovaný 1/ doručil až oznámenie o opakovanej dobrovoľnej dražbe zo 16. januára 2012. Toto oznámenie prezval žalobca 1/ dňa 18. januára 2012, žalobca 2/ dňa 27. januára 2012, žalobkyne 3/ a 4/ dňa 19. januára 2012. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, sa písomnosti doručujú do vlastných rúk osobe, ktorej sú určené, pričom na doručovanie sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu, ktorým bol v danom prípade Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“). Tento, vo svojom ustanovení § 47 upravoval kvalifikovaný spôsob doručovania písomnosti do vlastných rúk. Predpokladom postupu podľa § 47 ods. 2 O. s. p. bolo, že adresát sa zdržiaval v mieste doručenia, hoci aj prechodne, čo musel doručovateľ spoľahlivo zistiť. V opačnom prípade bola následkom neúčinnosť doručenia. Preto k platnému doručeniu písomnosti, ktorá mala byť doručená adresátovi do vlastných rúk nedošlo, ak sa v mieste doručenia v čase doručovania nezdržiaval, alebo, ak nedošlo k novému pokusu o doručenie. V konaní bolo preukázané, že žalobcovia sa v čase konania celého procesu dražby (tak dražby predchádzajúcej, ako i opakovanej), zdržiavali na území Č. J., na adrese X. XX. Z týchto dôvodov potom nemal súd prvej inštancie za preukázané účinné doručenie písomností adresovaných žalobcom, ktorých doručenie dražobníkovi ukladal zákon č. 527/2002 Z. z. (t. j. oznámenie o predchádzajúcej dražbe, znalecký posudok, notársku zápisnicu a pod.). Žalobcovia tak nemohli mať vedomosť o začatí dražby, dozvedeli sa o nej až v jej priebehu. Súd prvej inštancie vyslovil záver, že samotným doručením oznámenia o opakovanej dražbe žalobcom (na adresu X. XX, Č. J.), žalovaný 1/ nezhojil svoju povinnosť doručiť oznámenie o konaní dražby predchádzajúcej. V ďalšom súd prvej inštancie konštatoval, že hoci žalovaný 1/ pri opakovanej dražbe nebol povinný zaistiť nový odhad predmetu dražby (§ 22 ods. 12 zák. č. 527/2002 Z. z.), bol však povinný znalecký posudok

vypracovaný znalcom Ing. arch. Júliusom Facunom č. 56/2011 z 2. augusta 2011 doručiť osobám uvedeným v zákone. V tomto smere súd nepovažoval za dôvodné tvrdenie žalovaného 1/, že k jeho účinnému doručeniu žalobcom došlo podľa § 47 ods. 2 O. s. p. (tzv. fikciou doručenia). Žalobcom potom nebola doručená ani notárska zápisnica o vykonanej dražbe (§ 24 ods. 7 zák. č. 527/2002 Z. z.). Súd prvej inštancie mal za to, že v procese dražby (tak predchádzajúcej, ako i opakovanej), bol dražobník povinný notársku zápisnicu zaslať rovnako ako zápisnicu o vykonaní dražby osobám uvedeným v § 17 ods. 5 cit. zákona, teda aj žalobcom. Z listu dražobníka z 8. februára 2012 (označeného ako „oznámenie o výsledku opakovanej dobrovoľnej dražby“) nevyplýva, že by súčasťou doručovaných písomností žalobcom bola aj notárska zápisnica. Súd prvej inštancie v ďalšom poukázal na to, že v prípade neplatnosti dobrovoľnej dražby sa jedná o tzv. relatívnu neplatnosť dražby, ktorú súd môže vysloviť len na základe návrhu osoby, ktorá tvrdí, že porušením zákona bola dotknutá na svojich právach. Súd sa preto nestotožnil s tvrdením žalovaného 1/, že ust. § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, nevymedzuje taxatívne konkrétne zákonné ustanovenia, porušenie ktorých by odôvodňovalo určenie neplatnosti dražby bez toho, aby sa ďalej zaoberal závažnosťou tohto porušenia. Súd prvej inštancie bol opačného názoru, podľa ktorého rozhodujúce bolo, či k porušeniu zákona došlo alebo nie, aj keď nie je vylúčené, aby prihliadal aj na intenzitu, či závažnosť tohto porušenia. V danom prípade došlo k porušeniu viacerých ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z. v celom procese dražby, ktorá bola zavŕšená dňa 8. februára 2012 udelením príklepu licitátorom. Tieto porušenia mali taký závažný dosah na právne postavenie žalobcov ako dotknutých osôb, že jediným spôsobom, ako bolo možné vzniknutý stav právnej neistoty odstrániť, bolo určenie opakovanej dobrovoľnej dražby za neplatnú. Toto porušenie priamo súvisí i s účelom dražby - prechodom vlastníckeho práva na vydražiteľa. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že v celom procese predmetnej dražby došlo k vadám, ktoré spočívali v nedoručení všetkých písomností, najmä oznámenia o konaní dražby, znaleckého posudku a notárskej zápisnice (s výnimkou oznámenia o opakovanej dražbe a jej výsledku) vlastníkom predmetu dražby (žalobcom), ktorí boli v danom prípade zároveň záložníkmi. Tým im bolo preukázateľne odňaté právo zúčastniť sa procesu dražby v súlade so zákonom. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobe vyhovel a dražbu, ktorá bola dňa 8. februára 2012 zavŕšená udelením príklepu, vyhlásil za neplatnú. Výrok o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O. s. p.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1/, 2/ rozsudkom z 13. júna 2017 sp. zn. 11Co/373/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“). Žalobcom 1/ až 4/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu voči žalovaným 1/, 2/ spoločne a nerozdielne. Voči žalovanej 3/ im nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V zmysle § 387 ods. 2 C. s. p. sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie podľa neho riadne a dostatočne zistil skutkový stav veci, z ktorého vyvodil aj správne právne závery, a preto nepovažoval za potrebné doplniť alebo zopakovať dokazovanie. Uviedol, že účelom zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách je ustanovenie právnej úpravy za účelom rýchleho a efektívneho predaja založených vecí, t. j. efektívneho nástroja realizácie záložného práva, za účelom uspokojenia pohľadávky veriteľa, avšak s primeranou ochranou dotknutých práv záložcu. Zákon o dobrovoľných dražbách je tak založený na vyrovnanom pomere síl veriteľa a dlžníka, t. j. okrem možnosti realizácie záložného práva na uspokojenie veriteľa poskytuje aj primeranú ochranu práv dlžníkov, osobitne vlastníkov dražených nehnuteľností. Ustanovenia Zákona o dobrovoľných dražbách, ktoré tomu účelu slúžia, musia byť vykladané v súvislosti s vyššie uvedeným zmyslom a účelom zákona. Ochrana práv veriteľa a ochrana rovnakých práv (predchádzajúceho) vlastníka nehnuteľností musí byť proporcionálna, keď z hľadiska Ústavy, ako aj Listiny základných práv a slobôd majú veriteľ i dlžník garantovaný rovnaký rozsah ochrany. Poukázal na to, že iba také zbavenie záložcu predmetu jeho vlastníctva, ktoré prebehlo zákonom ustanoveným spôsobom, je prijateľné a zodpovedá zmyslu a účelu Zákona o dobrovoľných dražbách. Inštitút dobrovoľnej dražby predstavuje zásah do práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR s dosahom na ústavné právo na obydlie podľa čl. 21 Ústavy SR, avšak ide o zásah zákonom dovolený, ale to len za predpokladu, že proces vykonania dobrovoľnej dražby prebehne v súlade so zákonom. Odvolací súd bol zhodne so súdom prvej inštancie toho názoru, že v celom procese dobrovoľnej dražby, od jej vyhlásenia až po opakovanú dražbu, ktorá sa uskutočnila 8. februára 2012, došlo k takému zásadnému porušeniu právnych predpisov o dobrovoľných dražbách, ktoré predstavujú

nezákonný zásah do vlastníckeho práva žalobcov a postihujú dražbu jej neplatnosťou. Tieto porušenia zákona o dražbách nemohlo zhojiť ani doručenie oznámenia o opakovanej dražbe žalobcom 1/ až 4/. Oznámenie o dražbe, ohodnotenie predmetu dražby, ako aj obhliadka predmetu dražby sú totiž úkonmi, z ktorých záložca nemôže byť vylúčený a ich uskutočnenie v zmysle zákona je predpokladom uskutočnenia dražby (§ 20 Zákona o dobrovoľných dražbách), ako aj opakovanej dražby (§ 22 Zákona o dobrovoľných dražbách). Hoci prvá dražba a opakovaná dražba majú charakter samostatných úkonov, bez pochybností sú súčasťou dlhšie trvajúceho procesu dobrovoľnej dražby a navzájom spolu súvisia. Opakovaná dražba sa môže uskutočniť iba v prípade, ak predmet dražby nebol vydražený alebo ak bola dražba zmarená vydražiteľom. Z uvedeného vyplýva, že opakovaná dražba nevyhnutne nadväzuje na konanie predchádzajúcej dražby. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, že k účinnému doručeniu písomností v procese dobrovoľnej dražby, na ktorú sa v čase jej vykonania vzťahovali ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, nedošlo. Písomnosti boli žalobcom 1/ až 4/ doručované na adresu ich trvalého pobytu Q. B. XXX, ktoré miesto nezodpovedalo ich skutočnému pobytu, ktorý bol v Č. J. na adrese X. XX, X.. Žalobcovia si relevantné písomnosti osobne neprevzali, pri ich doručovaní sa aplikovala fikcia doručenia upravená v § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. V tomto smere odvolací súd uviedol, že pre uplatnenie fikcie doručenia museli byť súčasne splnené tieto podmienky: a) možnosť náhradného doručenia nebola zákonom vylúčená, b) adresát písomnosti nebol pri doručovaní zastihnutý, c) adresát sa zdržiaval v mieste doručovania, d) doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, kedy príde písomnosť doručiť znova, e) druhý pokus o doručenie zostal taktiež bezvýsledný, f) adresát písomnosti bol vhodným spôsobom upovedomený o uložení písomnosti na pošte alebo orgáne obce, g) adresát si zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihol. Ak čo i len jedna z týchto kumulatívnych podmienok nebola splnená, fikcia doručenia nemohla nastať. Povinnosť v konaní preukázať splnenie podmienok pre uplatnenie fikcie doručenia zaťažovalo žalovaných, ktorí však túto svoju dôkaznú povinnosť neuniesli. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo potom irelevantné prípadné porušenie povinností žalobcov vyplývajúce im zo Zákona o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky (zákon č. 253/1998 Z. z.). Z týchto dôvodov odvolací súd ustálil, že žalovaný 1/ (dražobník) v procese dobrovoľnej dražby nepostupoval v súlade so zákonom o dobrovoľných dražbách, keď žalobcom nedoručil relevantné písomnosti v procese predchádzajúcom vykonaniu opakovanej dražby (najmä upovedomenie o ohliadke nehnuteľností a znalecký posudok), čím vylúčil žalobcov z možnosti uplatnenia ich zákonom garantovaných práv, v dôsledku čoho došlo k nedovolenému zásahu do ich práva vlastníť majetok. Za správny potom považoval záver súdu prvej inštancie o neplatnosti dobrovoľnej dražby. Výrok o trovách odvolacieho konania odôvodnil § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 257 C. s. p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1/, 2/ podľa § 420 písm. f) C. s. p., ako aj podľa § 421 ods. 1 a nasl. C. s. p. Žalovaný 1/ namietal, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Uviedol, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo, resp. vôbec nevysporiadal s jeho argumentáciou týkajúcou sa zákonnosti doručovania listín z jeho strany vo vzťahu k žalobcom, t. j. nedostatočne sa zaoberal potrebou aplikácie ust. § 6 zákona o hlásení pobytu občanov a riadne nevysvetlil vzájomný vzťah medzi uvedeným zákonným ustanovením a § 47 O. s. p., neinterpretoval ust. § 47 O. s. p. vo svetle zákonnej povinnosti podľa § 6 zákona o hlásení pobytu občanov, čím de facto legitimizoval nezákonný postup žalobcov a na žalovaného nezákonne preniesol povinnosť zisťovať obvyklý pobyt vlastníka predmetu dražby. V rozhodnutí opomenul riadne zdôvodniť, prečo posúdenie tejto závažnej okolnosti nebolo pre vecne správne rozhodnutie v merite vecí podstatné. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je tak nepresvedčivé, a arbitrárne. Poukázal na to, že žalobcovia tým, že si nesplnili svoju zákonnú povinnosť ohlásiť obci, v ktorej mali nahlásený trvalý pobyt, že sa zdržujú na území iného štátu, ani neoznámili príslušnej obci adresu ich obvyklého pobytu, navodili protiprávny stav, spočívajúci v nezhode adresy evidovanej v registri obyvateľov s adresou, na ktorej sa skutočne zdržiavali. Žalobcovia sa tak podanou žalobou domáhali ochrany voči dôsledkom ich vlastného protiprávneho konania, spočívajúceho v nesplnení si svojej zákonnej povinnosti vyplývajúcej

im z ust. § 6 zákona o hlásení pobytu občanov, hoci platí, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Nakoľko žalobcovia v konaní nepreukázali, že si splnili svoju zákonnú ohlasovaciu povinnosť voči obci a nepreukázali ani to, že by oznámili žalovanému 2/ ako záložnému veriteľovi, že ich obvyklým pobytom je adresa X. XX, X., Č., nemožno dávať žalovanému 1/ na ťarchu, že žalobcom doručoval písomnosti na adresu, ktorá bola v oficiálnom registri obyvateľstva uvedená ako adresa trvalého pobytu. Žalobcovia si v tomto smere nespĺnili ani povinnosť poskytovať záložnému veriteľovi potrebnú súčinnosť na výkon záložného práva podľa § 151m ods. 4 Občianskeho zákonníka. Z týchto dôvodov žalovaný 1/ navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Žalovaný 2/ svoje dovolanie podal podľa § 421 ods. 1 C. s. p. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.). Za právne otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktoré neboli doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešené, označil, či možno za neplatnú považovať dražbu, pri ktorej boli porušené ustanovenia zák. č. 427/2002 Z. z. o doručovaní písomností vlastníkom predmetu dražby (žalobcom) iba z dôvodu, že si títo neplnili svoju ohlasovaciu povinnosť podľa § 6 ods. 1 zák. č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov SR, ani oznamovaciu povinnosť podľa čl. 10.5 Všeobecných obchodných podmienok žalovaného 2/, ako aj, či z dôvodu neplatnosti prvej dražby (navyše u ktorej nedošlo k súdnemu určeniu jej neplatnosti) možno za neplatnú považovať i opakovanú dražbu, vo vzťahu ku ktorej neboli zistené žiadne porušenia ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. Odvolací súd potom vec nesprávne právne posúdil, keď vo svojom rozhodnutí konštatoval, že na právnom závere o nedoručení relevantných písomností žalobcom v procese dobrovoľnej dražby, nič nezmení ani ich prípadné porušenie povinností, vyplývajúce zo zákona o hlásení pobytu občanov SR. Rovnako vec nesprávne právne posúdil, keď pôvodnú a opakovanú dražbu považoval za jeden celok, pričom každá z nich má samostatný charakter (§ 20 ods. 12, § 22 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z.). Vo vzťahu k opakovanej dražbe potom neboli zistené žiadne porušenia ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z., i napriek tomu ju súdy vyhlásili za neplatnú. Z týchto dôvodov navrhol zrušiť rozsudky oboch súdov a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobca 1/ navrhol dovolania ako nedôvodné zamietnuť.

5. Žalovaná 3/ vo vyjadrení k dovolaniam žalovaných 1/, 2/ navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Žalovaný 1/ k vyjadreniu žalobcu 1/ zotrval na svojej dovolacej argumentácii v spore.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 1/ nie je prípustné a dovolanie žalovaného 2/ je síce prípustné, nie však dôvodné. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

8. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C. s. p.

9. V zmysle § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. V zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa

potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

12. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolaní, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolaní.

13. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

14. Dovolací súd zistil, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strany sporu, zastúpené advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.). Dovoláním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C. s. p.) žalovaní 1/, 2/ napádajú rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie, teda rozhodnutie vo veci samej.

15. V posudzovanej veci žalovaný 1/ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

17. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

18. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

19. Žalovaný 1/ tvrdil, že k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ C. s. p. došlo z dôvodu nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

20. V súvislosti s námietkou žalovaného 1/ o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

21. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

22. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného 1/. Z rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé úvahy odvolacieho súdu, ktoré ho viedli k potvrdeniu záveru súdu prvej inštancie o tom, že dobrovoľnú dražbu treba považovať za neplatnú. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uviedol, že pre posúdenie dôvodnosti žaloby žalobcov boli dôležité dôvody, že im žalovaný 1/ v procese dobrovoľnej dražby nedoručil relevantné písomnosti, čím došlo k takému zásadnému porušeniu právnych predpisov o dobrovoľných dražbách, ktoré predstavovali nezákonný zásah do vlastníckeho práva žalobcov a postihujú dražbu jej neplatnosťou. Skutočnosť, že si žalobcovia nesplnili svoju oznamovaciu povinnosť podľa § 6 ods. 1 zákona o hlásení pobytu občanov SR, vyhodnotil v tejto súvislosti za irelevantnú, nakoľko predpoklady účinného doručovania písomností v procese dobrovoľnej dražby sú jasne upravené v ust. § 45 až § 50 O. s. p. s odkazom na poznámku pod čiarou k ust. § 10 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z. z., a tieto v danej veci splnené neboli. Vzhľadom na neplatnosť pôvodnej dobrovoľnej dražby potom zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že nemohla platne prebehnúť ani opakovaná dražba.

23. Dovolací súd vzhľadom na to dospel k záveru, že skutkové alebo právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 220 ods. 2 C. s. p.).

24. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté žalovaným 1/ namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ C. s. p., dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 1/ nie je podľa § 420 písm. f/ C. s. p. prípustné.

25. Pokiaľ žalovaný 1/ vyvodzoval procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f/ C. s. p. aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke uplatnenia (splnenia podmienok) fikcie doručenia (§ 47 ods. 2 O. s. p.), v prípadoch, ak si vlastník predmetu dražby nesplnil svoju oznamovaciu povinnosť podľa § 6 ods. 1 zákona o hlásení pobytu občanov SR, dovolací súd uvádza, že „nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu zmätočnosti“ (k tomu pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/1286/2015, ktoré bolo ako judikát prijaté pod R 24/2017). Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie

správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f/ C. s. p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

26. Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie žalovaného 1/, ako dovolanie smerujúce proti rozsudku, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

27. Žalovaný 2/ podal dovolanie z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. podľa ktorého, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 C. s. p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.).

28. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

29. Hoci žalovaný 2/ vo svojom dovolaní bližšie nekonkretizoval (nenaformuloval) právnu otázku, ktorú podľa neho riešil odvolací súd nesprávne a ktorá nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte vyriešená, z obsahu jeho dovolania (článok 11 C. s. p. a § 124 ods. 1 C. s. p.) možno však vyvodíť, že za podstatné právne otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu považoval jednak to, či je možné za neplatnú považovať dražbu, pri ktorej síce boli porušené ustanovenia zák. č. 427/2002 Z. z. [v časti upravujúcej doručovanie písomností vlastníkov predmetu dražby (žalobcom)], avšak k tomu došlo z dôvodu, že si žalobcovia neplnili svoju ohlasovaciu povinnosť podľa § 6 ods. 1 zák. č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov SR, ani oznamovaciu povinnosť podľa čl. 10.5 Všeobecných obchodných podmienok žalovaného 2/ (t. j. či za týchto okolností došlo u žalobcov k účinnému uplatneniu tzv. fikcie doručenia (§ 47 ods. 2 O. s. p.) pri doručovaní relevantných písomností žalovaným 1/), ako aj to, či z dôvodu neplatnosti prvej dražby (u ktorej nedošlo k súdnemu určeniu jej neplatnosti) možno za neplatnú, považovať i opakovanú dražbu, vo vzťahu ku ktorej neboli zistené žiadne porušenia ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách (t. j. či v danom prípade pôvodná a opakovaná dražba majú samostatný charakter alebo je potrebné ich považovať za jeden celok - jednu dražbu).

30. Žalovaný 2/ potom nesúhlasil s právnym názorom súdu prvej inštancie (potvrdeným odvolacím súdom), ktorý v danej veci považoval za irelevantnú otázku porušenia povinností žalobcov, vyplývajúcich im zo zákona o hlásení pobytu občanov SR, z dôvodu ktorého potom súd nepovažoval za splnené podmienky tzv. fikcie doručenia (§ 47 ods. 2 O. s. p.) pri písomnostiach doručovaných v

priebehu dražby žalovaným 1/ a rovnako nesúhlasil ani s tým, že pôvodnú a opakovanú dražbu treba považovať za jeden celok (a teda nesúhlasil s určením za neplatnú aj takú opakovanú dražbu, vo vzťahu ktorej neboli zistené žiadne porušenia ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z.).

31. Pokiaľ ide o prvú, žalovaným 2/ nastolenú právnu otázku (predpoklady uplatnenia tzv. fikcie doručenia podľa § 47 ods. 2 O. s. p.), dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní prípustnosti dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. je podstatné to, či táto otázka, od vyriešenia ktorej záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, bola alebo nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená. Dovolací súd dospel k záveru, že právna otázka (predpoklady uplatnenia tzv. fikcie doručenia podľa § 47 ods. 2 O. s. p.) je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ustálená.

32. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (k tomu pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017 prijaté ako judikát R 71/2018).

33. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov účinného v čase konania dražby, písomnosti sa doručovali poštou formou listovej zásielky do vlastných rúk, a ak to nebolo možné alebo účelné, doručovali sa iným preukázateľným spôsobom do vlastných rúk osobe, ktorej boli určené. Na doručovanie sa primerane použili ustanovenia osobitného predpisu. Podľa poznámky pod čiarou, boli týmto predpisom ustanovenia § 45 až § 50 O. s. p.

34. Podľa § 47 ods. 1, 2 O. s. p., do vlastných rúk bolo treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovoval zákon, a iné písomnosti, ak to nariadil súd. Ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa mala doručiť do vlastných rúk zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiaval, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomil, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostal i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uložil doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomil. Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzdvihol, považoval sa deň, keď bola zásielka vrátená súdu, za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel.

35. Ustanovenie § 10 zákona č. 527/2002 Z. z. reguluje osobitnú úpravu doručovania v procese realizácie dobrovoľnej dražby. Na daný všeobecný režim zákonodarca vzťahol primerané použitie ustanovení osobitného predpisu, ktorými boli v súlade s odkazom a poznámkou pod čiarou ust. § 45 až 50 O. s. p. Z dôvodu nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku uvedený odkaz už nie je aktuálny a správne by mal byť nahradený odkazom na § 105 až 114 C. s. p., avšak v posudzovanej veci dobrovoľná dražba prebehla ešte za účinnosti O. s. p. (a teda subsidiárne použitie Občianskeho súdneho poriadku tak bolo do 30. júna 2016 aktuálne).

36. V prípade náhradného doručovania podľa § 47 ods. 2 O. s. p. bola uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomností nastali ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia bol právno-technický postup, pomocou ktorého sa považovala za existujúcu situácia, ktorá bola zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľovala, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia ako nástroj odmietnutia reality právom je nástrojom výnimočným, striktno určeným na naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musela rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spájal. Ak neboli

všetky právne náležitosti splnené, súd nebol oprávnený naplnenie fikcie konštatovať (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 119/07).

37. Zásielka súdu, doručovaná účastníkom konania poštou, sa považovala za doručení uplynutím tretieho dňa od jej uloženia pri dodržaní postupu predpokladaného v § 47 ods. 2 O. s. p. len vtedy, ak sa adresát zásielky v čase plynutia trojdňovej úložnej lehoty v mieste doručovania zdržiaval a zároveň mal reálnu možnosť si písomnosť v tejto lehote vyzdvihnúť (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 33/2005). Zákonná konštrukcia umožňujúca náhradné doručenie vychádzala z toho, že adresát sa v čase doručenia (v určitý konkrétny deň) fakticky zdržiaval v mieste doručenia a mal z tohto dôvodu možnosť si doručovanú zásielku bezprostredne po náhradnom doručení prevziať alebo vyzdvihnúť. Gramatický výklad slov „hoci sa v mieste doručenia zdržiava“ nemohol byť iný len ten, že zákon vyžadoval a predpokladal, že adresát sa v dobe doručovania v mieste doručenia skutočne zdržiaval a že len nebol zastihnutý tam, kde mal doručovateľ písomnosť doručiť. Zdržovanie sa v mieste doručenia v podstate teda znamenalo, že sa adresát každodenne vracal do svojho bytu, čo by bolo vylúčené, ak by bol v čase doručovania v nemocnici, na dovolenke, keby sa vracal do svojho bytu len na soboty a nedele, pretože sa inak zdržiaval na inom mieste a pod. Obsah slov „hoci sa v mieste doručenia zdržiava“ bol teda vecou konkrétneho prípadu. (k tomu pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/179/2010). Miesto, deň a spôsob doručenia zásielky sa preukazoval doručenkou, ktorú pošta vracala späť odosielaťelmu súdu. Príslušnou poštou vystavená doručienka zachytávajúca postup pri doručení, vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 47 ods. 2 O. s. p., osvedčovala pravdivosť toho, čo bolo v nej uvedené, ak nebol preukázaný opak. Doručienka vrátená súdu osvedčovala súdu vykonanie doručenia a čas doručenia, kým nebol preukázaný opak. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júla 1992 sp. zn. 1 Cdo 37/92). Tento dôsledok však mohol nastať len vo vzťahu k tomu, čo bolo na doručienke uvedené. Pokiaľ doručienka neobsahovala údaj, že sa adresát v mieste doručenia zdržoval, nebolo osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia bola splnená. V takomto prípade bolo povinnosťou súdu vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, pričom nebolo povinnosťou účastníka (strany), ktorému bolo doručované poštou, navrhnuť dôkazy na preukázanie svojho prípadného tvrdenia, že sa v čase doručovania v mieste doručenia nezdržoval z dôvodu, že účastník konania (strana) nemal povinnosť preukazovať opak toho, nebolo osvedčené. Preto záver súdu o účinnom náhradnom doručení bol možný len vtedy, ak bude zistené, že adresát sa v mieste doručenia v čase doručovania zdržoval (k tomu pozri rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 239/2011, 6 Cdo 109/2011, 3 Cdo 30/2010, 3 Cdo 212/2004, 5 Cdo 94/2000). V danej veci žalovaný 1/ doručoval žalobcom v priebehu pôvodnej dražby viacero relevantných písomností týkajúcich sa dražby ich nehnuteľností, ktoré v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. im museli byť doručené do vlastných rúk postupom upraveným v § 47 ods. 2 O. s. p. Pre vznik fikcie doručenia zakotvanej v cit. ustanovení („... považuje sa posledný deň lehoty za deň doručenia...“) bolo predpísané súčasné splnenie nasledovných podmienok: a) možnosť náhradného doručenia nebola zákonom vylúčená, b) adresát písomnosti nebol pri doručovaní zastihnutý, c) adresát sa zdržiaval v mieste doručovania, d) doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, kedy príde písomnosť doručiť znova (s uvedením dňa a hodiny), e) druhý pokus o doručenie zostal taktiež bezvýsledný, f) adresát písomnosti bol vhodným spôsobom upovedomený o uložení písomnosti na pošte alebo orgáne obce, g) adresát si zásielku do 3 dní od uloženia nevyzdvihol. Tieto podmienky boli stanovené kumulatívne, preto ak z nich nebola splnená čo i len jedna, neuplatnila sa fikcia doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O. s. p. Zákonná konštrukcia umožňujúca náhradné doručenie vychádzala teda z toho, že adresát sa v čase doručovania (t. j. v konkrétny deň) skutočne zdržiaval v mieste doručenia a mal tak možnosť si doručovanú zásielku bezprostredne po náhradnom doručení prevziať či vyzdvihnúť. Táto skutočnosť (zdržiavanie sa účastníka v mieste doručenia) bola jedným z predpokladov a zákonnou podmienkou pre uplatnenie právnej fikcie doručenia, pričom nebolo rozhodujúce miesto trvalého bydliska, ale okolnosť zdržiavania sa na adrese, kam bola zásielka určená do vlastných rúk doručovaná (k tomu pozri i uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 233/2010). V preskúmvanej veci je z doručeník o doručení písomností týkajúcich sa pôvodnej dražby žalobcom zjavné, že obsahujú len údaje o tom, že neúspešné pokusy o doručenie s výzvou o opakované doručenie boli vykonané, kedy boli zásielky uložené na pošte a že adresáti zásielky neprevzali v odbernej lehote. Okolnosť, že adresáti sa v mieste doručenia v dňoch, kedy boli jednotlivé zásielky

doručované zdržiavali, doručenky nepotvrdzujú (neosvedčujú), pretože žiaden takýto údaj na nich uvedený nie je (doručenka neobsahuje predtlač so slovami "hoci sa v mieste doručenia zdržuje"). V danej veci ani nebolo sporným, že žalobcovia sa v čase doručovania zásielok nezdržiavali na adrese evidovanej v registri obyvateľov SR: Q. B. XXX, ale na adrese ich súčasného pobytu: X. XX, Č. J..

38. Pokiaľ teda súdy založili svoje rozhodnutia na závere, že všetky písomnosti súvisiace s pôvodnou dražbou neboli žalobcom účinne doručené v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. náhradným spôsobom v súlade s § 47 ods. 2 O. s. p., sú ich rozhodnutia správne a súladné s ustálenou praxou dovolacieho súdu v tejto otázke.

39. Rozhodnutie odvolacieho súdu, v žalovaným 2/ vymedzenej (v poradí prvej) právnej otázky, tak nezáviselo od právnej otázky, ktorá by nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená. V otázke splnenia predpokladov pre účinné uplatnenie tzv. fikcie doručenia písomností (na ktoré odkazuje § 10 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z. z. v znení účinnom v čase konania dražby) je rozhodovacia prax dovolacieho súdu ustálená, pričom podľa nej súdy v danej veci i postupovali.

40. Dovolanie žalovaného 2/, v ním vymedzenej prvej dovolacej otázke, tak smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

41. Dovolací súd v tomto smere okrajovo dodáva, že okolnosť, že žalovaný 1/ nemal pri doručovaní písomností o skutočnom bydlisku žalobcov vedomosť alebo okolnosť, že zásielky, ktoré boli zasielané na známu adresu žalobcom sa vracali len ako nevyzdvihnuté v odbernej lehote, bez toho, aby boli známe okolnosti, že v skutočnosti sa adresáti na tejto adrese nezdržiavajú, nemajú v tomto kontexte právny význam. Nemožno tiež súhlasiť s právnym názorom vysloveným v dovolaní žalovaného 2/ v tom zmysle, že písomnosti je potrebné iba zasielať a nie doručovať, pretože, ako správne konštatuje súd prvej inštancie (i odvolací súd), pre doručovanie písomností sa použijú ustanovenia osobitného predpisu, teda v danom prípade Občianskeho súdneho poriadku (k tomu pozri i rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 17. júla 2013, sp. zn. 1 Co/102/2013). Tento vo svojom ustanovení § 47 ods. 2 O. s. p. považoval skutočnosť (zdržiavanie sa účastníka v mieste doručenia) za jeden z predpokladov a zákonnú podmienku pre uplatnenie právnej fikcie doručenia, pričom nebolo rozhodujúce miesto trvalého bydliska (evidované v registri obyvateľov SR), ale okolnosť zdržiavania sa na adrese, kam bola zásielka určená do vlastných rúk doručovaná. Týmto nebolo dotknuté právo poškodenej osoby na prípadnú náhradu škody spôsobenej jej porušením povinností žalobcami, vyplývajúcim im z osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov SR. S porušením tejto povinnosti však ust. § 47 ods. 2 O. s. p. nespájalo účinky účinného uplatnenia tzv. fikcie doručenia písomností. Bolo preto povinnosťou dražobníka (žalovaného 1/), aby vykonal všetky potrebné opatrenia s cieľom zistiť miesto pobytu žalobcov, ktorým doručoval písomnosti (bolo napr. na dražobníkovi, aby lege artis využil právne prostriedky doručovania do vlastných rúk, a to iným preukázateľným spôsobom, založeným na osobnom kontakte, dopytovaním sa na obci, u susedov a pod.).

42. Navyše ust. § 6 ods. 1 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov SR dopadá na situácie, kedy povinnosť ohlásiť skončenie trvalého pobytu ohlasovní, ktorá vedie údaje o trvalom pobyte, zaťažuje toho, kto sa pripravuje na vycestovanie do zahraničia s cieľom trvalo žiť v zahraničí. Skutočnosť, že žalobcovia bývajú v Č. J. na uvedenej adrese trvale, v konaní preukázaná nebola. Žalobcovia majú na adrese X. XX, Č. J., evidovaný iba prechodný pobyt.

43. Pokiaľ ide o druhú, žalovaným 2/ nastolenú právnu otázku (vzájomný vzťah pôvodnej a opakovanej dražby), dovolací súd dospel k záveru, že uvedená právna otázka nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená, a preto je dovolanie žalovaného 2/ v tejto otázke procesne prípustné. Dovolací súd ďalej skúmal, či žalovaný 2/ dôvodne odvolaciemu súdu vytýka, že jeho rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, tak ako to v dovolaní namieta.

44. Podľa § 22 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z. z. v znení účinnom v čase konania opakovanej dražby, opakovanú dražbu nie je možné vykonať, ak dražobník upustil od dražby alebo ak bola (pôvodná) dražba

neplatná.

45. Inštitút opakovanej dražby predstavuje základ pre zjednodušený proces draženia vecí, ktorá nebola úspešne vydražená v prvom kole dražby. Opakovaná dražba má umožniť uľahčiť proces prípravy a priebehu dražby predovšetkým tým, že dražobník nemá povinnosť zaistiť nový odhad predmetu dražby, ak má k dispozícii odhad nie starší ako jeden rok. Aj opakovanú dražbu možno vykonať výhradne na základe zmluvy o vykonaní opakovanej dražby, ktorá je svojím rámcom a obsahom ekvivalentná zmluve o vykonaní dražby. Ustanovenie § 22 ukladá aj ďalšie zákonné podmienky, ktoré musia byť splnené pri opakovanej dražbe. Opakovaná dražba je však vylúčená, ak od prvej dražby dražobník upustil alebo ak bola dražba určená za neplatnú.

46. Zákondarca možnosť vykonania opakovanej dražby limitoval skutočnosťou, že opakovaná dražba nemôže za žiadnych okolností nadväzovať na prípad dražby, ktorá bola skončená upustením od dražby z hociktorého z dôvodov uvedených v ustanovení § 19 ods. 1 alebo dražby, ktorá bola neplatná podľa § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z. z. Je logické, že v prípadoch neplatnosti dražby alebo upustenia od dražby bude možné vykonať ďalšiu dobrovoľnú dražbu ako tzv. "prvú" dražbu, ak nebude s upustením od dražby alebo s jej neplatnosťou spojená prekážka postupu dražobníka a procesu draženia predmetu dražby. Je logické a výkladovo i z pohľadu právnych účinkov nesporné, že inštitút opakovanej dražby musí byť vždy vylúčený vtedy, ak skoršia dražba bola neplatná, a to už len z praktického dôvodu, keďže opakovaná dražba predstavuje vždy akúsi nadstavbu lege artis vykonávanej skoršej dražby. Analogicky možno uvedený argument spojiť aj s upustením od dražby, keďže ak z dôvodov podľa § 19 ods. 1 cit. zákona nebola vykonaná v poradí prvá dražba, o to menej možno požadovať, aby sa vykonala nasledujúca, t. j. opakovaná dražba predmetu dražby.

47. Závery, na ktorých súde založili svoje rozhodnutia v tejto otázke, neodporujú ani záverom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v jeho rozhodnutiach sp. zn. 3 Cdo 186/2010 a sp. zn. 2 Cdo 66/2008 (t. j. že neplatnosť dobrovoľnej dražby môže určiť len súd v samostatnom konaní o určení jej neplatnosti, a preto neplatnosť dražby súd nemôže posudzovať v inom konaní než v konaní podľa zákona § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách), nakoľko súde neplatnosť „opakovanej“ i „pôvodnej“ dražby posudzovali práve v takomto konaní. Je iba logickým vyústením, že žalobcovia súčasne nežiadali samostatným výrokom určiť aj neplatnosť pôvodnej dražby, keďže táto skončila neúspešne (nedošlo k vydraženiu žalovaných nehnuteľností), a teda nijako neovplyvnila právne postavenie žalobcov. Uvedené však nebránilo, aby súde v konaní o neplatnosť opakovanej dražby (ako predbežnú) riešili i otázku platnosti pôvodnej dražby, keďže podmienkou platnej realizácie (vykonania) opakovanej dražby je i skutočnosť, aby pôvodná dražba nebola neplatná (viď spomínané ust. § 22 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z. z.). Možno teda uzavrieť, že ak opakovaná dražba bola vykonaná (a nadväzovala) na pôvodnú dražbu, ktorú súd prejudiciálne vyhodnotil ako neplatnú, je neplatná i táto opakovaná dražba, práve pre jej rozpor s ust. § 22 ods. 2 zákona o dražbách. Nebolo možné sa tak stotožniť s právnym názorom žalovaného 2/, že v danej veci pri opakovanej dražbe nedošlo k porušeniu žiadneho ustanovenia zákona o dražbách (došlo k porušeniu § 22 ods. 2). Dovoláním napadnuté rozhodnutie v tejto otázke teda nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.) tak, ako to neopodstatnene namieta žalovaný 2/.

48. Z uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovaného 2/ (v ním vymedzenej druhej dovolacej otázke) neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Dovolací súd preto jeho nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 C. s. p.

49. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že úspešným žalobcom priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným 1/, 2/ (spoločne a nerozdielne) v celom rozsahu.

50. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.